

DESCRIEREA DISCIPLINEI

← **Obiectivele generale ale seminarului:**

1. Dezvoltarea capacității de comunicare orală și scrisă în domeniul pedagogiei.
2. Inițierea în analizarea unor documente curriculare.
3. Familiarizarea cu selectarea și operaționalizarea obiectivelor educative care vor regla activitățile didactice.
4. Dezvoltarea capacității de a formula probleme și soluții în contexte educaționale concrete.

← **Informații privitoare la evaluarea studenților la seminarii:**

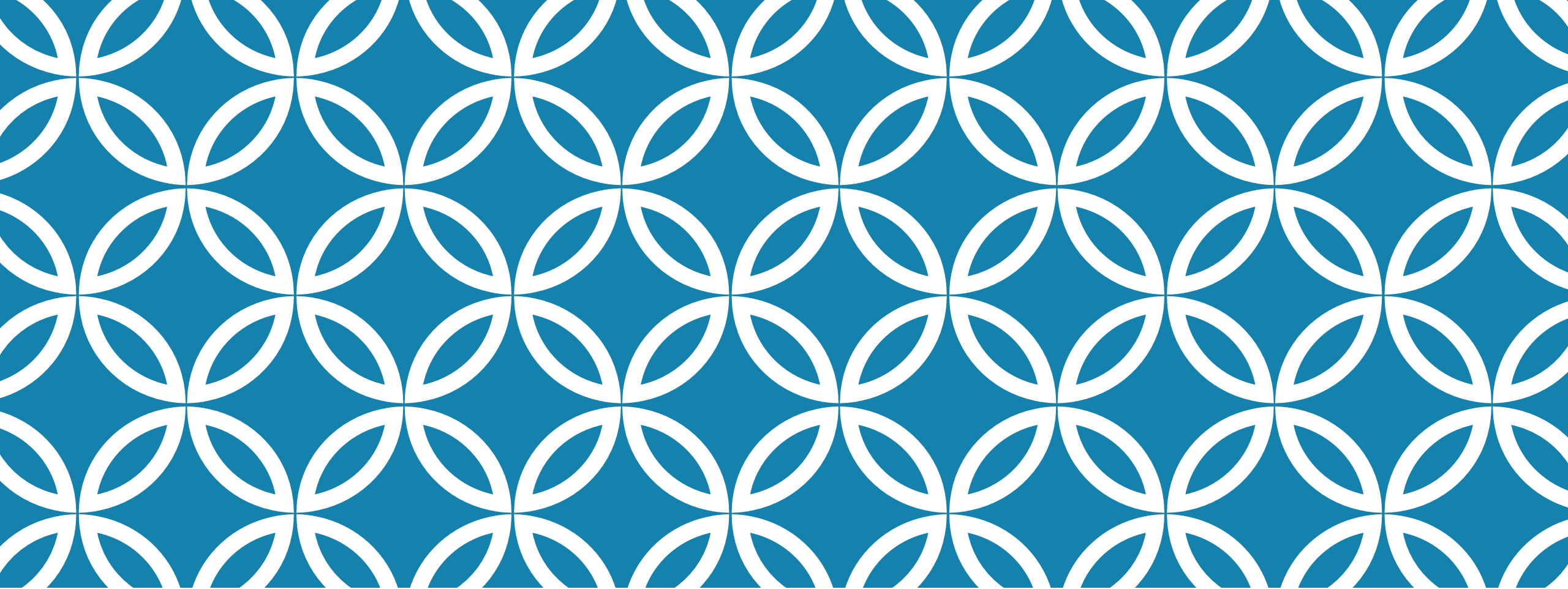
- Activitatea la seminar reprezintă 50% din nota finală.
- Elemente evaluate în activitatea de seminar: prezența/activitatea la seminarii și proiectul.
- Nota la seminar se calculează astfel: $(\text{nota la proiect} + \text{nota la prezență/activitate})/2$
- Fiecare student va realiza un portofoliu care va cuprinde activitățile de la seminarii și proiectul.

← **Informații privind proiectul:**

Pregătiți un proiect educațional pe una dintre dimensiunile educației, prin intermediul căruia să prezentați colegilor voștri informații interesante din domeniul ales.

- Proiectul poate fi pregătit individual sau în echipe (de 2-3 studenți).
- Timpul acordat prezentării: 10-15 minute.
- Modalitatea de prezentare: poster sau powerpoint.
- Prezentarea va conține și o secvență interactivă cu colegii (test, evaluare, dezbateri etc.)
- Se punctează: corectitudinea formulării obiectivelor urmărite, delimitarea corectă a dimensiunii educației vizată de proiect, originalitatea pregătirii și prezentării proiectului, elaborarea/consistența materialului realizat precum și capacitatea de implicare a auditoriului.
- Proiectul se va atașa la portofoliu.

Exercițiu: Analizați, pe scurt, etapa parcursă de la începutul anului universitar și până acum. Exprimați-vă cu privire la așteptările cu care ați pornit la drum, cum vedeți lucrurile acum, ce ați conștientizat odată cu finalizarea sesiunii, ce veți schimba?

**PROBLEMATICA INTRODUCERII
ÎN PEDAGOGIE.
CONCEPTE FUNDAMENTALE**

SEMINARUL 2

ACTIVITATE

- ✓ Pe echipe, veți structura cursul utilizând metoda *Harta cognitivă sau conceptuală*.
- ✓ Veți comenta proverbul găsit pe pagina voastră din Jamboard.
- ✓ Fiecare echipă va lucra în Jamboard, pe tabla cu numărul corespunzător echipei (echipa 1-tabla/pagina 1, echipa 2-tabla/pagina 2 etc.).
- ✓ Treceți numele participanților la activitate.
- ✓ Link-ul pentru Jamboard se găsește în fiecare canal, în postări.
- ✓ **ATENȚIE!** Fiecare membru al echipei să-și descarce activitatea din Jamboard, pentru a o pune la portofoliul disciplinei.

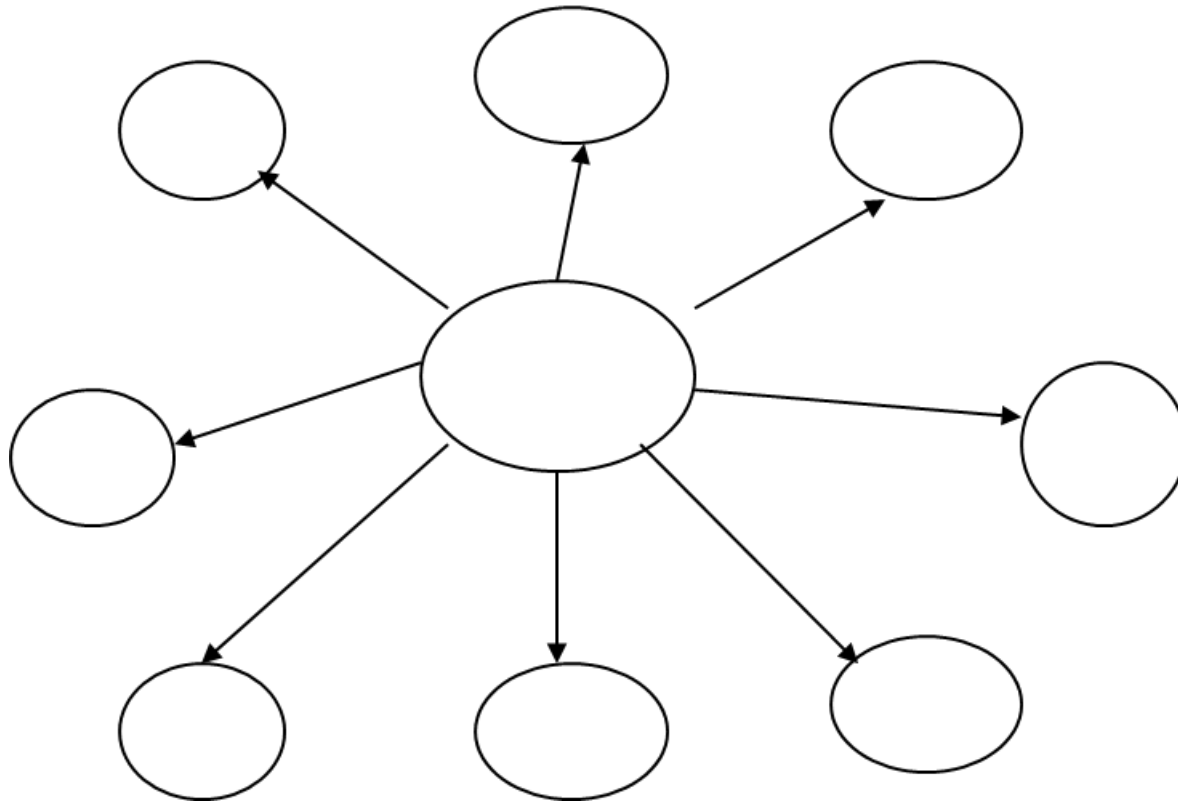
METODA HARTA COGNITIVĂ/CONCEPTUALĂ

Este o metodă de fixare și sistematizare a cunoștințelor prin reprezentarea vizuală a conceptelor și a legăturilor dintre ele constituindu-se ca un important instrument pentru predare, învățare, cercetare, evaluare și este aplicabilă la toate nivelurile și la toate disciplinele de învățământ:

- ✓ se poate porni de la un cuvânt/titlu inductor, situat în mijlocul paginii;
- ✓ pornind de la cuvântul inductor, conceptele unei lecții sau teme sunt organizate într-un spațiu determinat, mai întâi cele principale iar în jurul lor cele secundare;
- ✓ sunt identificate subteme, concepte secundare, caracteristici;
- ✓ între temele, conceptele principale și cele secundare sau între caracteristicile lor sunt trasate linii de determinare sau relaționare.

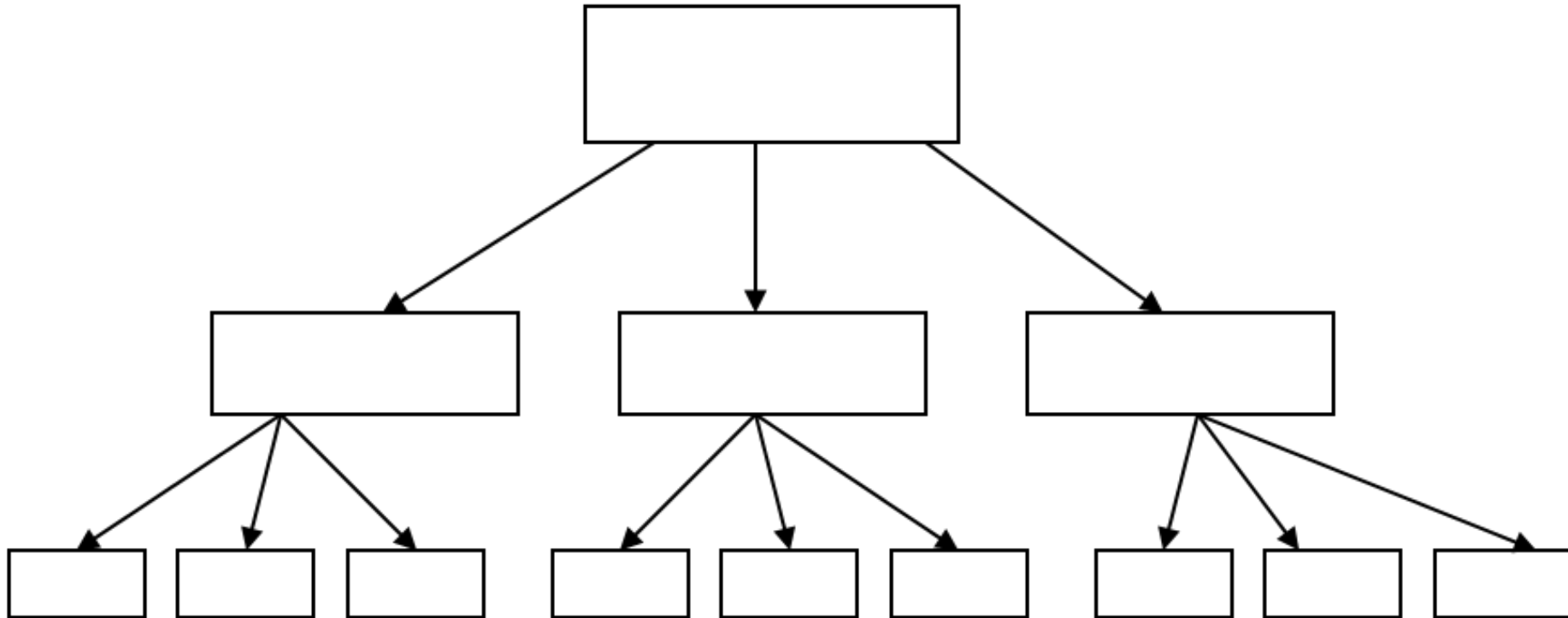
Hartă conceptuală tip “pânză de păianjen”

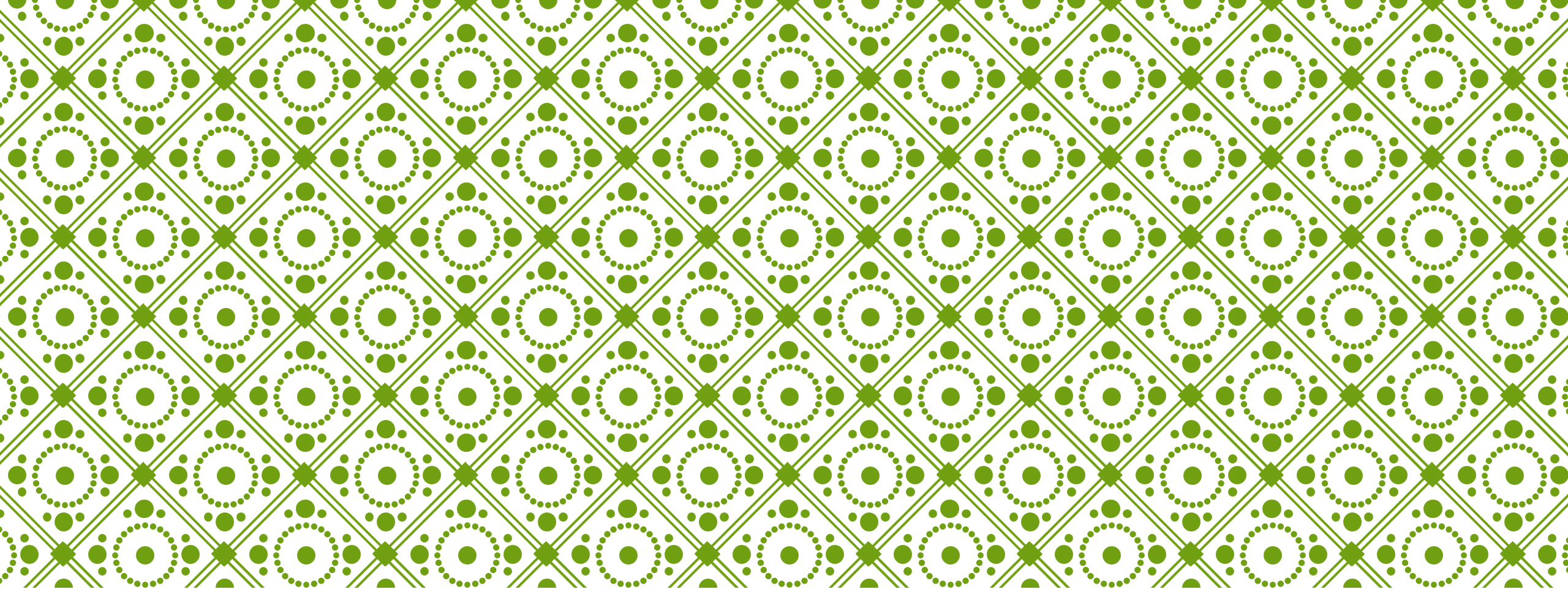
- ✓ Se plasează în centrul hărții conceptul nodal (tema centrală), iar de la acesta, prin săgeți, sunt marcate legăturile cu noțiunile secundare.

Hartă conceptuală ierarhică

- ✓ Presupune reprezentarea grafică a informațiilor, în funcție de importanța acestora, stabilindu-se relații de supraordonare/subordonare și coordonare. Se obține o clasificare a conceptelor, redată astfel:

**PROBLEMATICA INTRODUCERII
ÎN PEDAGOGIE.
CARACTERISTICILE ȘI
CATEGORIILE PEDAGOGIEI**

SEMINARUL 3

ACTIVITATE

- ✓ Veți urmări un filmuleț.
- ✓ Pe echipe, veți identifica/comenta caracteristicile și categoriile pedagogiei, exemplificând cu elemente din filmuleț.
- ✓ Puteți lucra în Word sau în Jamboard.
- ✓ Treceți numele participanților la activitate.
- ✓ **ATENȚIE!** Fiecare membru al echipei să-și salveze activitatea, pentru a o pune la portofoliul disciplinei.

FILMULEȚ - O CLASĂ DIVIZATĂ

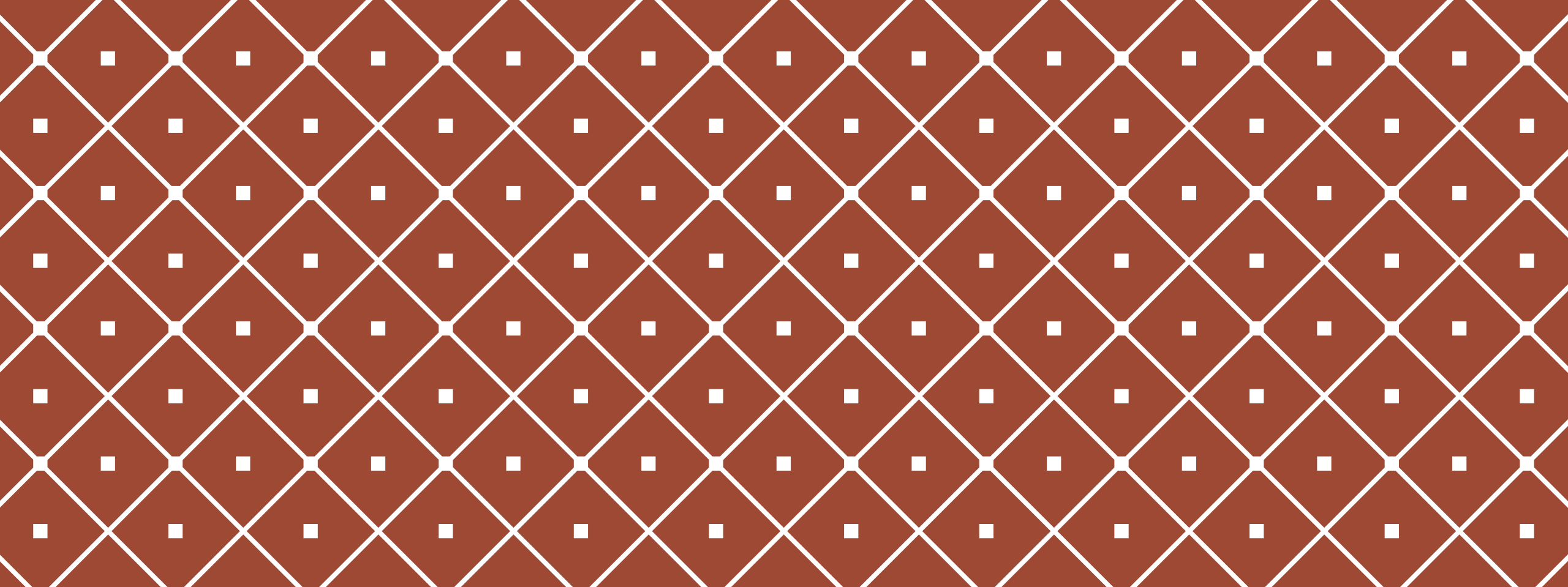
- ✓ In seara zilei de 4 aprilie 1968, activistul pentru drepturile populatiei de culoare si laureat al Premiului Nobel pentru pace in 1964, pastorul baptist Martin Luther King Jr., a cazut victima unui asasinat in Memphis, Tennessee. A fost un eveniment ce a incordat teribil o atmosfera oricum foarte tensionata dintr-o America a anului 1968 macinata de razboiul din Vietnam si de numeroase conflicte rasiale. La o zi dupa ce Martin Luther King Jr. a fost asasinat, Jane Elliott, profesoara de scoala generala, a vrut sa-i invete pe elevii ei de clasa a treia despre rasism.

FILMULEȚ - O CLASĂ DIVIZATĂ

✓ <https://www.youtube.com/watch?v=XA7ClKO-zOc>

CARACTERISTICILE PEDAGOGIEI

- a) Pedagogia este o știință socio-umană deoarece educația reprezintă un fenomen social specific uman. În lumea animală folosirea termenului de educație este inadecvată. Animalele își antrenează și dezvoltă caracteristicile speciei lor. Particularitățile individuale la animal se pot modela prin dresaj. Deosebirea dintre dresaj și educație se referă la conștientizarea transformărilor produse, la anticiparea, proiectarea, planificarea, organizarea și realizarea conștientă a acestor transformări sub acțiunea unor factori specifici.
- b) Pedagogia este o știință cu caracter teoretic și gnoseologic care se referă la elaborarea în timp a unui corp de cunoștințe specifice despre educație care nu sunt contradictorii între ele, care formează un sistem și care conduc la elaborarea legilor educației. Gnoseologia ca teorie a cunoașterii își are specificul său educațional în sensul că arată modalitățile în care pedagogia selectează fenomenele educaționale din ansamblul fenomenelor sociale, le organizează în sistem, descoperă esența și legile lor.
- c) Pedagogia este știința cu caracter acțional, praxiologic, răspunzând la întrebarea cum?, prin ce mijloace?, care este eficiența procesului educațional. Praxiologia ca știință a acțiunii eficiente explică demersul tehnologic al pedagogiei.
- d) Pedagogia este artă deoarece vehiculează mesaje educaționale care au atât o structură cognitivă (cunoștințe) cât și una ectosemantică (afectiv-volitiv-comportamentală) susținută de emoții, sentimente, convingeri, atitudini culturale.
- e) Pedagogia este știința cu caracter prospectiv fiind deschisă cercetării, schimbării, pregătirii și adaptării subiecților educaționali pentru lumea de mâine. Pedagogia rămâne o știință vie și actuală atâta timp cât își adaptează demersul pedagogic la fenomenele lumii contemporane, își selectează tehnologia dintre cele mai moderne și eficiente metode și tehnici pentru modelarea personalității individuale și de grup.

**FACTORII DEZVOLTĂRII
PERSONALITĂȚII:
EREDITATEA, MEDIUL,
EDUCAȚIA, EDUCABILITATEA**

SEMINARUL 4

EREDITATEA

- ✓ este acea însușire fundamentală a lumii vii, care se referă la transmiterea de la o generație la alta, sub forma codului genetic, a mesajelor de specificitate ale speciei, grupului și individului;
- ✓ este o premisă naturală a dezvoltării psihice cu acțiuni aleatorii, probabilistică, ce reprezintă un ansamblu de predispoziții native: genotipul, fenotipul și potențialul de formare (în cazul oamenilor, preponderent de natură psihică);

MEDIUL

- ✓ reprezintă cadrul în care se naște, trăiește și se dezvoltă individul și se referă la totalitatea elementelor externe cu care individul interacționează direct sau indirect;
- ✓ omul, cu interacțiunile și experiențele sale, se află sub influența mai multor tipuri de factori de mediu, grupați în două categorii: factori de mediu interni (naturali, biologici) și factori de mediu externi (factorii mediului fizic și factorii mediului social);

EDUCAȚIA

- ✓ termenul de educație are două sensuri – unul **general**, desemnând fenomenul social de formare și dezvoltare a oamenilor, ca subiecți ai acțiunii, ai cunoașterii și valorizării, prin comunicare și socializare, prin corelarea comportamentului lor și prin integrarea lor în activitățile și relațiile sociale; unul **specific** care se referă la sistemul de circumstanțe și acțiuni dirijate conștient și organizat în vederea formării reprezentanților noilor generații în raport cu un obiectiv ideal, în raport cu cerințele actuale și de perspectivă ale societății
- ✓ ... a fost definită ca fiind un fenomen social - specific uman, care constă în transmiterea acumulărilor teoretice și practice obținute de omenire de-a lungul dezvoltării sale social istorice către tânăra generație în special, cu scopul formării personalității, a pregătirii pentru viață, pentru integrarea în activitatea social-utilă ca și pentru dezvoltarea societății;

EDUCABILITATEA

- ✓ este un fenomen specific uman care desemnează posibilitatea individului de a fi receptiv la influențele modelatoare și la acțiunile educației;
- ✓ din punct de vedere pedagogic, prin educabilitate înțelegem ansamblul strategiilor, modelelor și posibilităților de a influența în mod pozitiv, cu mijloace educative adecvate, formarea personalității fiecărui individ;

REALIZAȚI UNA DINTRE URMĂTOARELE ACTIVITĂȚI:

Varianta 1:

Realizați o reprezentare grafică a relațiilor dintre *ereditate*, *mediu*, *educație*, *educabilitate* (care să cuprindă argumentele ce susțin opinia voastră), oferind și exemple (din viața voastră sau a unor persoane cunoscute de voi).

Varianta 2:

Gândiți-vă la interacțiunea ereditate-mediu, reflectând la situațiile în care mediul este suportiv, neutru sau frenator (explicați aceste concepte, dând exemple). Apreciați care ar putea fi rolul educației în fiecare dintre cazuri.

Varianta 3:

Reflecțați la situația ipotetică în care toate caracteristicile și trăsăturile de personalitate s-ar transmite ereditar. Cum ar arăta o astfel de lume?

Varianta 4:

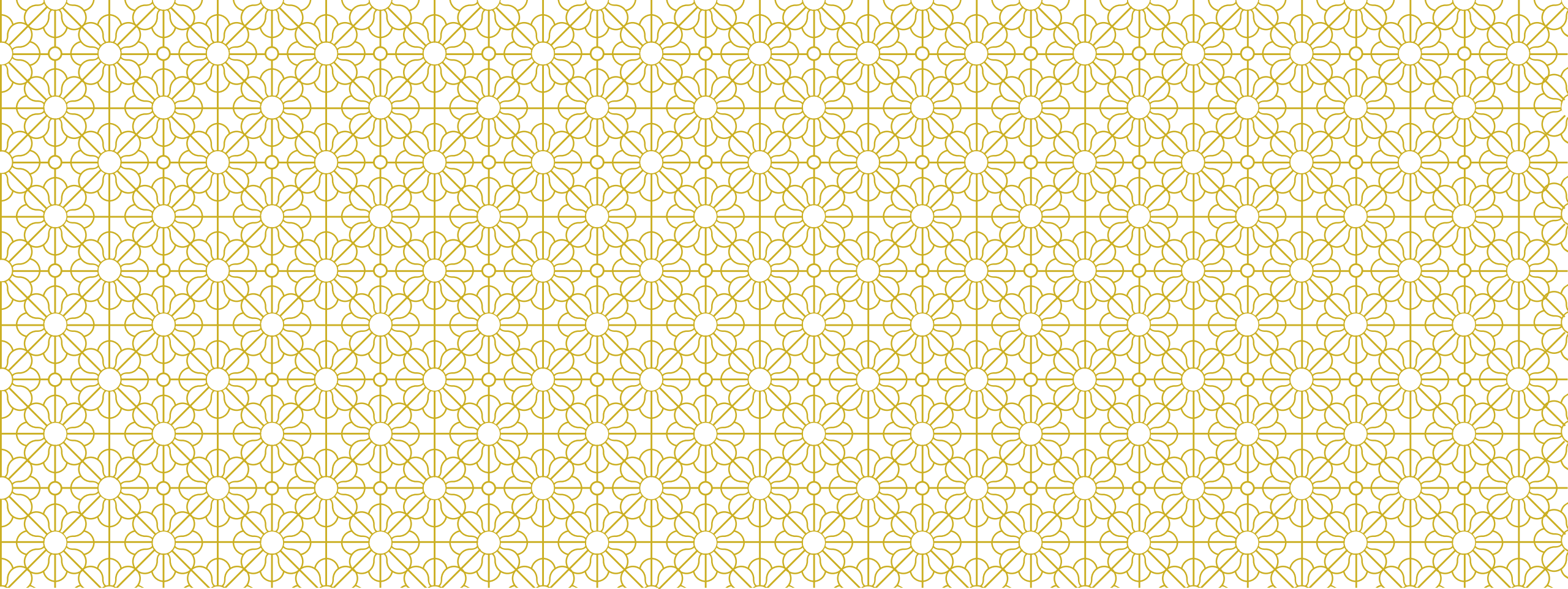
Reflecțați la situația ipotetică în care mediul ar fi singurul factor care ar influența formarea și dezvoltarea personalității umane. Cum ar arăta o astfel de lume?

Varianta 5:

Precizați în ce mod a acționat mediul asupra dezvoltării personalității voastre, analizând reacțiile pe care le-ați avut la factorii acestuia. Descrieți modul în care educația a mediat interacțiunea factorilor de mediu cu cei ereditari.

ATENȚIE!

- ✓ Treceți numele participanților la activitate.
- ✓ Fiecare membru al echipei să-și salveze activitatea pentru a o pune la portofoliul disciplinei.
- ✓ Puteți lucra în Word sau în Jamboard.

DIMENSIUNILE EDUCAȚIEI

SEMINARUL 5

- ← **Funcția generală** a educației este aceea de formare–dezvoltare psihosocială a personalității educatului în vederea integrării sale în societate, pe termen scurt, mediu și lung (S. Cristea). Acestei funcții generale îi sunt subsumate o serie de funcții specifice, ce trebuie îndeplinite fie în raport cu societatea, fie în raport cu individul.
- ← Pentru a putea îndeplini aceste funcții, educația acționează prin intermediul mai multor **dimensiuni**, specializate: **(1)** pentru a opera pe diversele dimensiuni ale personalității (intelectual, moral, fizic, estetic etc.); **(2)** pentru a pregăti indivizii în vederea adaptării la o varietate de oportunități sau provocări/probleme sociale. Aceste aspecte stimulează apariția unor noi dimensiuni ale educației.

← Astfel, dimensiunile educației nu sunt stabilite aleatoriu (în funcție de circumstanțe educaționale sau de personalitatea educatorului/educatului), ci prin raportare la repere psihologice și sociologice determinate. Ele corespund:

- **concepției structuraliste asupra personalității** – conform căreia, personalitatea este un sistem multidimensional;
- **concepției dinamice asupra relației educație ↔ societate** – conform căreia, pe măsura evoluției societății apar noi domenii de activitate, fapt ce generează în plan educațional apariția de noi laturi, dimensiuni ale educației care să răspundă solicitărilor acestora.

← Dimensiunile educației reprezintă proiecții concrete, în activități de formare - dezvoltare realizate la nivelul sistemului și procesului de învățământ, a valorilor umane fundamentale: binele moral, credința religioasă, adevărul științific, frumosul artistic, sănătatea fizică etc.

← În literatura de specialitate au fost delimitate mai multe astfel de dimensiuni, componente tradiționale ale educației (întâlnite și sub denumirea de conținuturi ale educației, laturi ale educației sau domenii ale educației):

- educația intelectuală
- educația morală
- educația estetică
- educația tehnologică
- educația fizică
- educația religioasă
- educația sexuală
- educația profesională

← În afara acestora apar și conținuturi recente. Noile educații sunt noile conținuturi valorice care au apărut datorită evoluției și progresului societății:

- educația ecologică
- educația economică și casnică modernă
- educația pentru participare și democrație
- educația pentru schimbare și transformare
- educația pentru comunicare și înțelegere
- educația pentru timpul liber
- educația axiologică
- educația interculturală
- educația integrată
- educația permanentă
- educația adulților
- educația deschisă la distanță (cf. C. Cucos, 1996)

APLICAȚIE

- ✓ Citiți materialul pus la dispoziție.
- ✓ Definiți și argumentați de ce considerați că este utilă realizarea în școală a dimensiunii/laturii educației care v-a fost repartizată.
- ✓ Descrieți modul în care profesorii pot implementa în școală această dimensiune a educației, astfel încât să fie îndeplinite rolurile enunțate de Comisia Internațională pentru Educație în secolul XXI: a învăța să știi; a învăța să faci; a învăța să trăiești împreună cu alții; a învăța să fii.

ATENȚIE!

- ✓ Treceți numele participanților la activitate.
- ✓ Fiecare membru al echipei să-și salveze activitatea pentru a o pune la portofoliul disciplinei.
- ✓ Puteți lucra în Word sau în Jamboard.

FORMELE EDUCAȚIEI

SEMINARUL 6

FORMELE EDUCAȚIEI

- ✓ Educația formală
- ✓ Educația nonformală
- ✓ Educația informală

APLICAȚII

Timp de lucru, 30 de minute.

	Educația formală	Educația nonformală	Educația informală
Caracteristici			
Împărtășiți o experiență educațională care considerați ca v-a marcat evoluția, integrând-o în coloana potrivită			

SAU

- Pentru o disciplină, proiectați o activitate nonformală orientându-vă după următoarea structură (grup):
- Titlul activității
- Ce urmăriți să obțineți implementând această activitate (scopul activității)
- Cum vă propuneți să realizați acest lucru/Pașii care trebuie urmați (obiective)
- Cui se adresează (grupul țintă sau participanții vizati)
- Descrierea activității non-formale
- Unde se va desfășura
- Când se va desfășura
- Cum se va desfășura

SAU

(**una, la alegere**)

- Analizați și exemplificați modul în care grupul de covârșnici (colegi sau prieteni) poate influența educarea elevilor.
- Descieți o situație de învățare, din cadrul unei discipline, în care pot fi valorificate informații parvenite prin educația informală.
- Cum poate școala controla (preveni, diminua sau anihila) eventualele influențe nefaste/nefavorabile ale educației informale, asupra elevilor? Exemplificați.
- Sintetizați cunoștințele despre educație, utilizând tehnica Cinquain (**obligatoriu, pentru toată lumea**).

CINQUAIN

Este o tehnică de elaborare a unui text pentru a surprinde o problemă, un fenomen sau un domeniu complex, în doar cinci versuri (de exemplu, la finalul unui capitol/curs pentru a sintetiza conținutul):

1. Un substantiv cu statut de titlu.
2. Două adjective.
3. Trei verbe la gerunziu.
4. O propoziție simplă (patru cuvinte care dau semnificație)
5. Un substantiv (ce are rolul de a concluziona)

Exemplu elaborat pentru domeniul psihologiei:

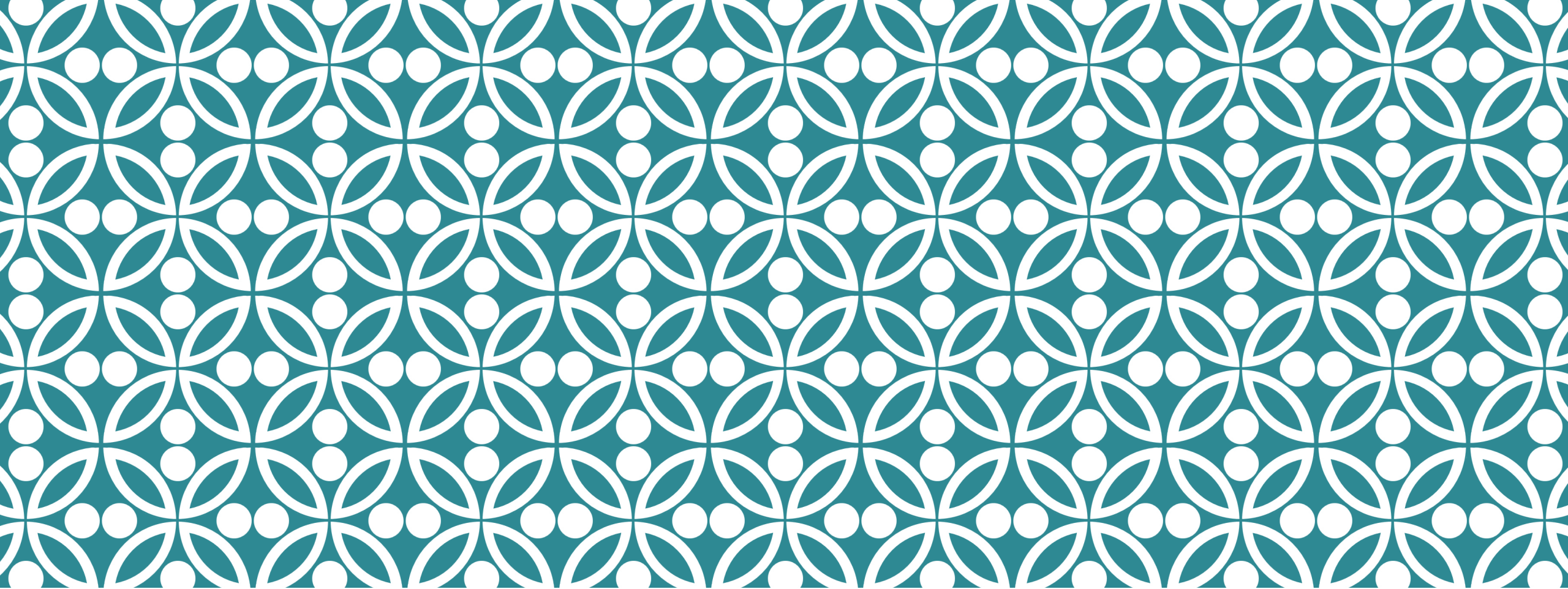
Psihologia

Incitantă, profundă

Introgând, explicând, oferind

Vine în ajutorul oamenilor.

Știință

FINALITĂȚILE EDUCAȚIEI

SEMINARUL 7

FINALITĂȚILE EDUCAȚIEI

denumire generică pentru tot ceea ce înseamnă
intenționalitate în educație

IDEALUL EDUCAȚIONAL

reprezintă categoria cu gradul cel mai înalt de
generalitate care conturează modelul de
personalitate cerut de societate la un moment dat

stipulat în legea
educației 1/2011
(Art. 2, al. 3)

SCOPURILE EDUCAȚIONALE

definesc direcții strategice de dezvoltare a educației,
detaliind idealul educațional care este general și
unitar

sunt stipulate în legea educației
1/2011 (Art. 68)

OBIECTIVELE EDUCAȚIONALE

determinări concret - acționale ale scopurilor și
idealului educațional, cu grad redus de generalitate,
ce exprimă intenția profesorului de a declanșa
transformarea la nivelul personalității elevului

valabile la toate treptele și disciplinele de învățământ pe
termen lung și mediu

sunt stipulate în legea
educației 1/2011 (Art. 4)

OBIECTIVE GENERALE

valabile pe termen mediu exprimate în termeni de
competențe generale, pentru fiecare treaptă de învățământ
și pentru fiecare disciplină de învățământ

sunt stipulate în planurile cadru
de învățământ

OBIECTIVE SPECIFICE (sau intermediare)

sunt stipulate în programele școlare elaborate
pentru disciplinele studiate la diferite trepte de
învățământ

OBIECTIVE OPERAȚIONALE

sunt elaborate de fiecare profesor pentru
fiecare lecție, prin operaționalizarea
obiectivelor specifice

IDEALUL EDUCAȚIONAL

reprezintă categoria cu gradul cel mai înalt de generalitate care conturează modelul de personalitate cerut de societate la un moment dat

I. Idealul educațional – Art. 2 (3):

Idealul educațional al școlii românești constă în dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualității umane, în formarea personalității autonome și în asumarea unui sistem de valori care sunt necesare pentru împlinirea și dezvoltarea personală, pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial, pentru participarea cetățenească activă în societate, pentru incluziune socială și pentru angajare pe piața muncii.

Exemple de idealuri educaționale din diferite perioade istorice

În Grecia antică, în Atena, idealul educațional urmărea dezvoltarea armonioasă a personalității, în plan estetic, moral și fizic, iar în **Sparta** viza preponderent dezvoltarea fizică, prin exerciții militare.

În Evul mediu, idealul educațional a cunoscut două modele distincte:

- ✓ idealul clerical - însușirea celor șapte arte liberale (gramatica, retorica, dialectica, aritmetica, geometria, astronomia și muzica)
- ✓ idealul cavaleresc - însușirea celor șapte virtuți cavalești (călăria, mânăuirea spadei, vânătoarea, înotul, șahul, cântul și recitarea de versuri).

Legea educației nr. 11/1968:

Învățământul urmărește însușirea, de către cetățeni, a culturii generale și a cunoștințelor necesare exercitării unor profesii utile societății, formarea concepției lor materialist-dialectice despre natură și societate, educarea intelectuală, morală, estetică și fizică, cultivarea dragostei lor față de patrie și popor, față de idealurile de pace și progres social.

Legea educației și învățământului 1978/Art. 13

În spiritul umanismului socialist ce caracterizează întreaga politică a partidului și statului nostru, care situează în centrul operei de faurire a noii societăți omul, satisfacerea tot mai deplină a nevoilor sale materiale și spirituale, școala are îndatorirea de onoare de a asigura educarea socialistă și pregătirea tinerelor generații pentru munca și viața, cultivarea în rindurile acestora a pasiunii pentru nou, pentru știința și adevăr, a datoriei de a-și consacra întreaga energie, capacitate de muncă și pricepere edificării societății socialiste și comuniste, a răspunderii pentru viitorul tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, al întregului popor, pentru continuă înflorire a Republicii Socialiste România.

Legea educației 1995, Art. 3 al. 2.:

Idealul educational al scolii romanesti consta in dezvoltarea libera, integrala si armonioasa a individualitatii umane, in formarea personalitatii autonome si creative.

II. Scopurile generale, strategice valabile pe termen lung și mediu – Art. 68, Legea educației nr. 1/2011:

(1) Curriculumul național pentru învățământul primar și gimnazial se axează pe 8 domenii de competențe-cheie care determină profilul de formare a elevului:

- a) competențe de comunicare în limba română și în limba maternă, în cazul minorităților naționale;
- b) competențe de comunicare în limbi străine;
- c) competențe de bază de matematică, științe și tehnologie;
- d) competențe digitale de utilizare a tehnologiei informației ca instrument de învățare și cunoaștere;
- e) competențe sociale și civice;
- f) competențe antreprenoriale;
- g) competențe de sensibilizare și de expresie culturală;
- h) competența de a învăța să înveți.

SCOPURILE EDUCAȚIONALE

definesc direcții strategice de dezvoltare a educației, detaliind idealul educațional care este general și unitar

III. Obiectivele educaționale generale, valabile la toate treptele și disciplinele de învățământ, pe termen lung și mediu – Art. 4, Legea educației nr. 1/2011:

Educația și formarea profesională a copiilor, a tinerilor și a adulților au ca finalitate principală formarea competențelor necesare pentru:

- a) împlinirea și dezvoltarea personală, prin realizarea propriilor obiective în viață, conform intereselor și aspirațiilor fiecăruia și dorinței de a învăța pe tot parcursul vieții;
- b) integrarea socială și participarea cetățenească activă în societate;
- c) ocuparea unui loc de muncă și participarea la funcționarea și dezvoltarea unei economii durabile;
- d) formarea unei concepții de viață, bazate pe valorile umaniste și științifice, pe cultura națională și universală și pe stimularea dialogului intercultural;
- e) educarea în spiritul demnității, toleranței și respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului;
- f) cultivarea sensibilității față de problematica umană, față de valorile moral civice și a respectului pentru natură și mediul înconjurător natural, social și cultural.

OBIECTIVELE EDUCAȚIONALE

determinări concret - acționale ale scopurilor și idealului educațional, cu grad redus de generalitate, ce exprimă intenția profesorului de a declanșa transformarea la nivelul personalității elevului

IV. Obiectivele generale valabile pe termen mediu, pentru învățământul primar, se regăsesc în Ordinul nr. 3371/2013 privind aprobarea planurilor-cadru de învățământ pentru învățământul primar.

1. Utilizarea modalităților de comunicare, în limba română, în limba maternă și în cel puțin o limbă străină, într-o varietate de situații:

2. Utilizarea conceptelor, a metodelor specifice diferitelor domenii ale cunoașterii și a instrumentelor tehnologice, în vederea rezolvării de probleme în contexte școlare, extrașcolare și profesionale:

3. Integrarea, participarea activă și responsabilă la viața socială:

4. Utilizarea eficace a instrumentelor necesare educației pe tot parcursul vieții:

5. Interiorizarea unui sistem de valori care să orienteze atitudinile și comportamentele:

6. Manifestarea creativității și a spiritului inovator:

7. Managementul vieții personale și al evoluției în carieră:

V. Acest obiectiv, la nivelul învățământului primar pe discipline de învățământ este acoperit/urmărit de disciplina *Comunicare în limba română/Limba și literatura română*. Conform Programei școlare, ca obiective generale, profesorii la această materie urmăresc ca elevii să devină capabili de:

- 1) Receptarea de mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute
- 2) **Exprimarea de mesaje orale în diverse situații de comunicare.**
- 3) Receptarea unei varietăți de mesaje scrise în contexte de comunicare cunoscute.
- 4) Redactarea de mesaje în diverse situații de comunicare

VI. Obiectivul specific corespunzător obiectivului general de la aliniatul precedent (conform Programei școlare la Limba și literatura română, clasele a III-a și a IV-a) este:

2.1. Descrierea unui personaj dintr-o carte/ dintr-un film /a unui personaj imaginar urmărind un set de repere.

2.2. Relatarea unei întâmplări imaginate pe baza unor întrebări de sprijin

2.3. Prezentarea ordonată logic și cronologic a unui proiect/ a unei activități derulate în școală sau extrașcolar

2.4. Inițierea și menținerea unei interacțiuni în vederea rezolvării de probleme individuale sau de grup

2.5. Manifestarea interesului pentru participarea la interacțiuni orale

VII. Obiectivul operațional (obținut după operaționalizarea obiectivului specific precedent) este:

”Elevii vor fi capabili să construiască un portret al unui personaj, folosind diferite modalități de exprimare: text, desen, colaj”.

Rezumând:

IDEALUL EDUCAȚIONAL

..... dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualității umane, în formarea personalității autonome și în asumarea unui sistem de valori care sunt necesare pentru împlinirea și dezvoltarea personală, pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial, pentru participarea cetățenească activă în societate, pentru incluziune socială și pentru angajare pe piața muncii

UN SCOP

- a) competențe de comunicare în limba română și în limba maternă, în cazul minorităților naționale;

UN OBIECTIV EDUCAȚIONAL

- d) formarea unei concepții de viață, bazate pe valorile umaniste și științifice, pe cultura națională și universală și pe stimularea dialogului intercultural;

UN OBIECTIV SPECIFIC

2.1. Descrierea unui personaj dintr-o carte/ dintr-un film /a unui personaj imaginar urmărind un set de repere.

UN OBIECTIV GENERAL PT. ÎNV. PRIMAR – PE DICIPLINE

2. Exprimarea de mesaje orale în diverse situații de comunicare.

UN OBIECTIV GENERAL PT. ÎNV. PRIMAR

1. Utilizarea modalităților de comunicare, în limba română, în limba maternă și în cel puțin o limbă străină, într-o varietate de situații:

UN OBIECTIV OPERAȚIONAL PT. 2.1.

”Elevii vor fi capabili să construiască un portret al unui personaj, folosind diferite modalități de exprimare: text, desen, colaj”.

Faceți una dintre activitățile următoare:

ACTIVITATEA 1.

Proiectați finalitățile educației pentru școala românească, peste 20 de ani.

ACTIVITATEA 2.

Gândiți-vă cum ar arăta o societate care ar fi ideală pentru voi. Proiectați finalitățile educației pentru acest model.

ACTIVITATEA 3.

Răspunde la următoarele întrebări:

1. Cum îți dorești să fii peste 15 de ani? (oferă o descriere generală și unitară)
2. Pe ce direcții strategice/planuri trebuie să te dezvolti pentru a deveni modelul pe care ți l-ai proiectat?
3. Ce îți propui să faci concret pentru a te dezvolta pe fiecare dintre aceste direcții/planuri?

Fă acum o paralelă cu finalitățile educației. Fiecărei finalități ce întrebare i-ar corespunde?

OPERATIONALIZAREA OBIECTIVELOR

SEMINARUL 8

FINALITĂȚILE EDUCAȚIEI

denumire generică pentru tot ceea ce înseamnă
intenționalitate în educație

IDEALUL EDUCAȚIONAL

reprezintă categoria cu gradul cel mai înalt de
generalitate care conturează modelul de
personalitate cerut de societate la un moment dat

stipulat în legea
educației 1/2011
(Art. 2, al. 3)

SCOPURILE EDUCAȚIONALE

definesc direcții strategice de dezvoltare a educației,
detaliind idealul educațional care este general și
unitar

sunt stipulate în legea educației
1/2011 (Art. 68)

OBIECTIVELE EDUCAȚIONALE

determinări concret - acționale ale scopurilor și
idealului educațional, cu grad redus de generalitate,
ce exprimă intenția profesorului de a declanșa
transformarea la nivelul personalității elevului

valabile la toate treptele și disciplinele de învățământ pe
termen lung și mediu

sunt stipulate în legea
educației 1/2011 (Art. 4)

OBIECTIVE GENERALE

valabile pe termen mediu exprimate în termeni de
competențe generale, pentru fiecare treaptă de învățământ
și pentru fiecare disciplină de învățământ

sunt stipulate în planurile cadru
de învățământ

OBIECTIVE SPECIFICE (sau intermediare)

sunt stipulate în programele școlare elaborate
pentru disciplinele studiate la diferite trepte de
învățământ

OBIECTIVE OPERAȚIONALE

sunt elaborate de fiecare profesor pentru
fiecare lecție, prin operaționalizarea
obiectivelor specifice

CLASIFICAREA DUPĂ NIVELUL DE GENERALITATE

- ✓ obiectivele generale
- ✓ obiectivele specifice
- ✓ obiectivele operaționale

CLASIFICARE ÎN FUNCȚIE DE SFERA PERSONALITĂȚII

- ✓ **obiectivele cognitive** – vizează asimilarea de cunoștințe, formarea de deprinderi și capacități intelectuale (de exemplu taxonomia lui Bloom – cea mai cunoscută)
- ✓ **obiectivele afective** – au în vedere formarea sentimentelor, atitudinilor, convingerilor (de exemplu taxonomia lui Krathwohl)
- ✓ **obiectivele psihomotorii** – vizează formarea unor deprinderi motorii, a unor abilități manuale (de exemplu taxonomia lui Simpson)

Atenție!

Obiectivele operaționale pot fi formulate sub oricare dintre aceste forme. La o lecție putem avea (ar fi bine să ne formulăm) toate aceste tipuri de obiective.

CE ÎNSEAMNĂ SĂ OPERAȚIONALIZĂM?

Operaționalizarea unui obiectiv înseamnă traducerea acestuia în comportamente observabile și măsurabile, precizând ce va face elevul, performanța sau competența de care va fi capabil după ce va parcurge anumite etape/secvențe ale procesului instructiv-educativ.

CUM OPERAȚIONALIZĂM?

- 1. Alegem ce model de operaționalizare utilizăm.*
- 2. Alegem ce tip de obiectiv formulăm.*

1. *Alegem ce model de operaționalizare utilizăm*: Am ales modelul Mager.

← **R. F. Mager** propune următoarea structură pentru formularea unui obiectiv operațional:

- (1) descrierea comportamentului final al elevului;
- (2) precizarea condițiilor în care se va realiza comportamentul;
- (3) stabilirea criteriilor performanței acceptabile.

Exemplul pentru un obiectiv operațional la disciplina Psihologie:

- (1) Să identifice diferite trăiri afective (se subînțelege că elevul va fi capabil...)
- (2) prin analizarea unor texte literare.
- (3) Obiectivul va fi considerat atins dacă sunt identificate 7 dintre cele 10 trăiri afective ilustrate în texte.

2. *Alegem ce tip de obiectiv formulăm*: Am ales să realizăm un obiectiv cognitiv.

- ✓ Pentru domeniul cognitiv, avem taxonomia lui Bloom.
- ✓ Bloom a propus ordonarea obiectivelor de la simplu la complex, folosind următoarele categorii: (1) cunoaștere (asimilare), (2) înțelegere (comprehensiune), (3) aplicare, (4) analiză, (5) sinteză.
- ✓ Pentru a ușura munca cadrelor didactice au fost elaborate tabele cu verbe.

	NIVEL	VERBE	CONȚINUT
1.	Cunoaștere (asimilare sau achiziție de cunoștințe)	a defini, a distinge a identifica, a recunoaște, a descrie, a preciza, a enumera	termeni semnificativi, definiții, elemente, fapte, fenomene, însușiri, reguli, utilizări, relații
2.	Înțelegere (comprehensiune)	a transforma, a exprima propriu, a ilustra, a reprezenta, a redefini, a interpreta, a diferenția, a stabili, a explica, a demonstra, a completa	exemple, reprezentări, texte, fapte esențiale, caracterizări, consecințe, factori, principii, metode, situații, abstracții, efecte
3.	Aplicare	a aplica, a generaliza, a dezvolta, a utiliza, a transfera, a restructura, a alege, a clasifica	metode, teorii, principii, procese, fenomene, procedee
4.	Analiză	a distinge, a identifica, a recunoaște, a deduce, a contrasta, a compara, a analiza, a discrimina	elemente, concluzii, argumente, relații, particularități, cauze, părți, căi, scopuri, organizări, tehnici
5.	Sinteză	a scrie, a relata, a crea, a produce, a modifica, a propune, a specifica, a planifica, a dezvolta, a combina, a deduce, a formula	modele structuri, produse, performanțe, proiecte, lucrări, comunicări, planuri, scheme, operații, soluții, generalizări, concepte, ipoteze.
6.	Evaluare	a judeca, a argumenta, a evalua, a decide, a considera, a compara, a contrasta	exactitate, erori, lacune, precizie, scopuri, mijloace, experiență, standarde, alternative

Exemplificăm pentru o lecție la disciplina Chimie:

1. Alegem ce model de operaționalizare utilizăm. (**Modelul Mager**)
2. Alegem ce tip de obiectiv formulăm. (**Un obiectiv cognitiv de tip achiziție de cunoștințe** – ne uităm în tabel ce presupune acest lucru și alegem verbul potrivit, în cazul acesta îl găsesc pe primul nivel. Eu aleg verbul a enumera.)

Obiectivul meu operațional va fi:

(Elevii vor fi capabili – se subînțelege) să enumere, pe baza Tabelului lui Mendeleev, cel puțin cinci dintre elementele chimice existente în natură.

Atenție!

În formularea obiectivelor operaționale trebuie respectate o serie de condiții (apud D. Sălăvăstru, 2006, p. 107).

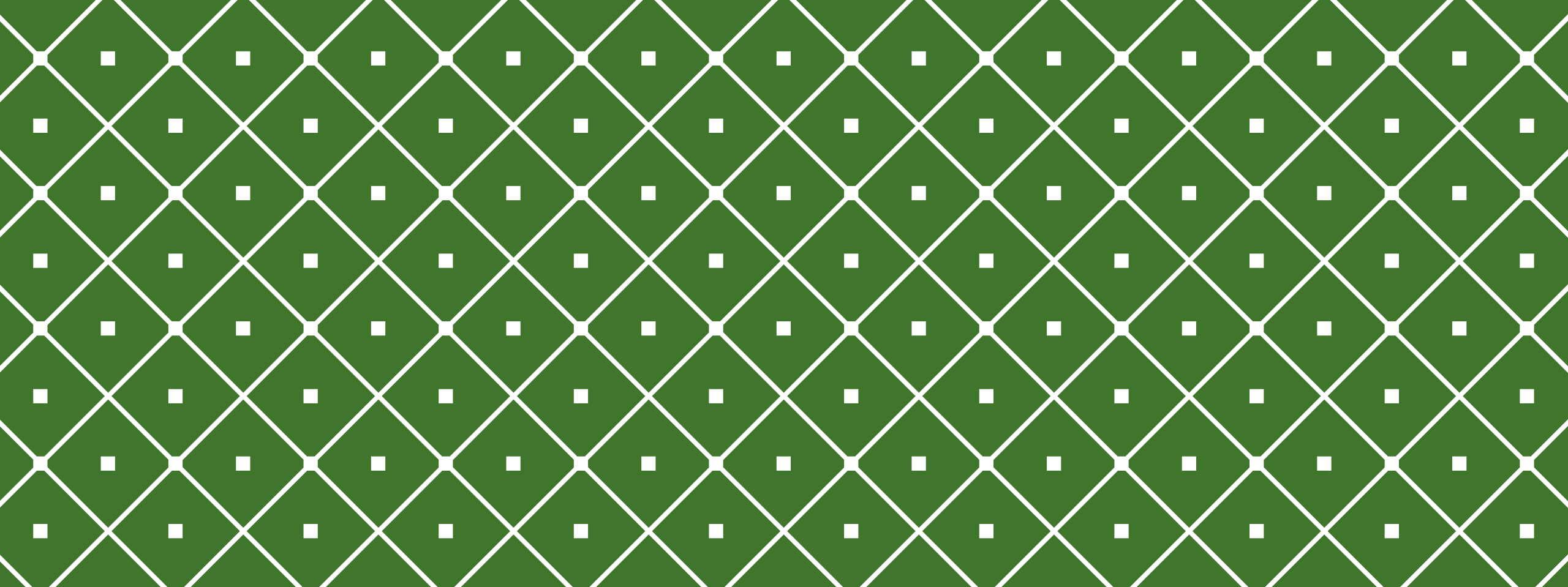
Ilustrez cu exemplul de mai sus:

- Obiectivul trebuie formulat întotdeauna în funcție de cel care învață (elevul) și nu de profesor, iar formularea trebuie să fie sub formă de prescripție (chiar dacă subînțeleasă). **În exemplul meu:** *”Elevul va fi capabil să ...”*.
- Obiectivul trebuie să fie specific, capacitatea așteptată să fie formulată printr-un verb de acțiune care să nu permită interpretări diferite (el trebuie să fie univoc). Practic verbul trebuie să fie atât de precis încât și elevii și profesorul să și-l reprezinte la fel (să-i dea același înțeles). **În exemplu meu:** *”...să enumere”*.
- Rezultatul așteptat trebuie descris sub forma unui comportament observabil care să indice că elevul și-a atins obiectivul. **În exemplul meu:** *”... să enumere ... cel puțin cinci dintre elementele chimice existente în natură”*.

- În obiectiv se vor indica atât condițiile de realizare a sarcinii cât și nivelul de reușită la care se consideră că obiectivul este atins. **În exemplul meu:** condiții de realizare a sarcinii – *”pe baza Tabelului lui Mendeleev”*; nivelul de reușită *... cel puțin cinci dintre elementele ...”*.
- Fiecare obiectiv trebuie să vizeze o singură operație (acțiune) pentru a permite măsurarea și evaluarea gradului său de realizare. **În exemplul meu** am cerut doar *”să enumere”* (nu am solicitat ceva de forma: să enumere și să descrie elementele).
- Obiectivul trebuie să corespundă nivelului de dezvoltare intelectuală a elevilor și să aibă o dificultate rezonabilă. Trebuie să fie realizabil de toți elevii clasei.
- De obicei, deoarece la o lecție/un curs avem un număr mai mare de obiective, obiectivele se succed de la simplu la complex.

ACTIVITATE

Realizați trei obiective operaționale cognitive pentru o lecție la disciplina Educație tehnologică, utilizând modelul elaborat de Mager.

CURRICULUM

SEMINARUL 9

CE ESTE CURRICULUMUL?

Curriculumul este definit din prisma a două accepțiuni:

- **În sens larg**, desemnează ansamblul proceselor educative și al experiențelor de învățare prin care trece elevul pe durata parcursului său școlar (traectoria intelectuală și afectivă pe care școala o propune elevilor).
- **În sens restrâns**, cuprinde ansamblul acelor documente școlare de tip reglator în cadrul cărora se consemnează datele esențiale privind procesele educative și experiențele de învățare pe care școala le oferă elevului. Acest ansamblu de documente poartă, de regulă, denumirea de curriculum formal sau oficial.

TIPURI DE CURRICULUM

- În **Curriculumul Național**, din cadrul sistemului de învățământ din România, apare o clasificare dimensionată pe două axe:

A. Curriculum trunchi comun

B. Curriculum la decizia școlii

A. Curriculumul trunchi comun (*nucleu sau core-curriculum*), circumscrie acel ansamblu de cunoștințe fundamentale, necesare pregătirii tuturor indivizilor. Asigură egalitatea șanselor la educație. La curriculum-ul nucleu se raportează orice evaluare externă (examene naționale, testări, teze cu subiect unic). Reprezintă aproximativ 65-70% din Curriculumul Național. Cuprinde numărul minim de ore de la fiecare disciplină obligatorie, prevăzută în planurile de învățământ românești.

B. Curriculum-ul la decizia școlii (*C.D.S.*) oferă posibilitatea definirii unor trasee particulare de învățare elevilor. Asigură diferența de ore dintre curriculumul trunchi comun și numărul maxim de ore, pentru fiecare disciplină prevăzută în planurile de învățământ. Reprezintă aproximativ 30-35% din Curriculumul Național. Este alcătuit din: *Curriculum nucleu aprofundat*, *Curriculum extins* și *Curriculum elaborat în școală*.

1. ***Curriculum nucleu aprofundat (CNA)*** – are la bază exclusiv trunchiul comun (elementele de conținut obligatorii). Diferența până la numărul maxim de ore prevăzute pentru o anumită disciplină obligatorie se asigură prin reluarea și aprofundarea curriculumului nucleu, prin diversificarea activităților de învățare până la acoperirea numărului maxim de ore din plaja orară a disciplinei respective. De regulă, aprofundarea se aplică în situațiile în care elevii nu reușesc să atingă nivelul minimal al obiectivelor prevăzute de programă în anii anteriori.
2. ***Curriculum extins (CE)***– reprezintă acea formă de CDS care urmărește extinderea obiectivelor și a conținuturilor din curriculum-ul nucleu prin noi obiective de referință și unități de conținut, în numărul maxim de ore prevăzut în plaja orară a unei discipline.
3. ***Curriculum-ul elaborat în școală (CES)*** – reprezintă disciplinele opționale propuse de școală sau alese dintre cele avizate de Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului. Există mai multe tipuri de discipline opționale: ***Opționalul la nivelul disciplinei, Opționalul la nivelul ariei curriculare, Opționalul la nivelul mai multor arii curriculare***

- ***Opționalul la nivelul disciplinei*** – constă în activități, module sau proiecte propuse de cadrele didactice, ce urmăresc dezvoltarea unor competențe ale elevilor, care nu apar în programa școlară a disciplinei (adică în curriculumul trunchi comun).
- ***Opționalul la nivelul ariei curriculare*** – presupune alegerea unei teme care să se raporteze cel puțin la două discipline dintr-o arie curriculară.
- ***Opționalul la nivelul mai multor arii curriculare*** – se constituie prin raportarea la cel puțin două discipline aparținând unor arii curriculare diferite. Conținuturile propuse au un caracter complex, permițând dobândirea de achiziții cognitive de ordin înalt (prin generalizare, abstractizare, transfer).

Se recomandă ca la orice nivel de școlaritate din învățământul obligatoriu să existe minimum o oră de opțional pentru fiecare clasă.

CE SE ÎNȚELEGE PRIN ARIE CURRICULARĂ?

- ✓ **Aria curriculară** reprezintă o grupare de discipline școlare care au în comun anumite obiective și metodologii; reprezintă, totodată, o grupare de discipline funcționale din perspectiva competențelor necesare viitorului absolvent.
- ✓ Ariile curriculare au fost stabilite în conformitate cu finalitățile învățământului ținându-se seama de importanța diverselor domenii culturale care structurează personalitatea umană și de conexiunile dintre aceste domenii.
- ✓ Pentru învățământul profesional și tehnic, aria curriculară cuprinde module de pregătire, grupate din perspectiva cunoștințelor, abilităților și atitudinilor necesare viitorului absolvent pentru a dobândi o calificare profesională.
- ✓ Ariile curriculare rămân aceleași pe întreaga durată a școlarității, dar ponderea lor pe cicluri și pe etape este variabilă: *Limbă și comunicare, Matematică și științe ale naturii, Om și societate, Arte, Sport, Tehnologii, Consiliere și orientare.*

ACTIVITATE

- Propuneți trei discipline opționale pentru o clasă de gimnaziu (un opțional la nivelul disciplinei, un opțional la nivelul ariei curriculare și un opțional la nivelul mai multor arii curriculare). Argumentați alegerea.

BIBLIOGRAFIE

Bocoș, M., Jucan, D., (2017), *Fundamentele pedagogiei – teoria și metodologia curriculumului*, Editura Paralela 45, Pitești

TEME SEMINAR DISCIPLINA PEDAGOGIE I

2020-2021

- I.** Comentați următorul proverb: *Omul învățat poartă învățătura cu el.*
- II.** Comentați una dintre caracteristicile pedagogiei, prezentate mai jos:
- a) Pedagogia este o știință socio-umană deoarece educația reprezintă un fenomen social specific uman. În lumea animală folosirea termenului de educație este inadecvată. Animalele își antrenează și dezvoltă caracteristicile speciei lor. Particularitățile individuale la animal se pot modela prin dresaj. Deosebirea dintre dresaj și educație se referă la conștientizarea transformărilor produse, la anticiparea, proiectarea, planificarea, organizarea și realizarea conștientă a acestor transformări sub acțiunea unor factori specifici.
 - b) Pedagogia este o știință cu caracter teoretic și gnoseologic care se referă la elaborarea în timp a unui corp de cunoștințe specifice despre educație care nu sunt contradictorii între ele, care formează un sistem și care conduc la elaborarea legilor educației. Gnoseologia ca teorie a cunoașterii își are specificul său educațional în sensul că arată modalitățile în care pedagogia selectează fenomenele educaționale din ansamblul fenomenelor sociale, le organizează în sistem, descoperă esența și legile lor.
 - c) Pedagogia este știința cu caracter acțional, praxiologic, răspunzând la întrebarea cum?, prin ce mijloace?, care este eficiența procesului educațional. Praxiologia ca știință a acțiunii eficiente explică demersul tehnologic al pedagogiei.
 - d) Pedagogia este artă deoarece vehiculează mesaje educaționale care au atât o structură cognitivă (cunoștințe) cât și una ectosemantică (afectivvolitiv-comportamentală) susținută de emoții, sentimente, convingeri, atitudini culturale.
 - e) Pedagogia este știința cu caracter prospectiv fiind deschisă cercetării, schimbării, pregătirii și adaptării subiecților educaționali pentru lumea de mâine. Pedagogia rămâne o știință vie și actuală atâta timp cât își adaptează demersul pedagogic la fenomenele lumii contemporane, își selectează tehnologia dintre cele mai moderne și eficiente metode și tehnici pentru modelarea personalității individuale și de grup.
- III.** Gândiți-vă la interacțiunea ereditate-mediu, reflectând la situațiile în care mediul este suportiv, neutru sau frenator (explicați aceste concepte, dând exemple). Apreciați care ar putea fi rolul educației în fiecare dintre cazuri.

IV. Realizați o prezentare a conținuturilor dimensiunilor educație tehnologică și educație profesională, parcurgând următorii pași:

Describe - ce sunt

Compară - identifică asemănări și deosebiri între cele două dimensiuni

Analizează - de ce au apărut, căror nevoi sociale corespund

Aplică - cum pot fi implementate în școală (exemple de activități)

Asociază - la ce te fac să te gândești (fenomene sociale, evenimente din viața ta)

Argumentează - pro sau contra locului lor în lista dimensiunilor educației

V. Răspundeți la următoarea întrebare: *Cum poate școala controla (preveni, diminua sau anihila) eventualele influențe nefaste/nefavorabile ale educației informale, asupra elevilor? Exemplificați.*

VI. Gândiți-vă la ceea ce doriți să fiți și să deveniți în viață. Răspundeți la următoarele întrebări, apoi realizați o paralelă cu finalitățile educației. Fiecărei finalități, care dintre întrebările de mai jos i-ar corespunde?

1. Cum îți dorești să fii peste 15 de ani? (oferă o descriere generală și unitară)
2. Pe ce direcții strategice/planuri trebuie să te dezvolti pentru a deveni modelul pe care ți l-ai proiectat?
3. Ce îți propui să faci concret pentru a te dezvolta pe fiecare dintre aceste direcții/planuri?

VII. Realizați trei obiective operaționale cognitive (pentru diferite nivele din taxonomia lui Bloom – anexa 3) pentru o lecție la alegere, utilizând modelul elaborat de Landsheere.

VIII. Utilizând suportul de curs pentru disciplina Pedagogie I și materialele puse la dispoziție realizați următoarele sarcini de lucru:

- Explicați semnificația conceptului **CURRICULUM** într-un limbaj accesibil/comun, ce ar putea fi înțeles de oricine.
- Realizați o schemă a tipurilor de curriculum.